

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

Leto XXI.

DECEMBER 1972

Cena 0,20 din

Že skoraj leto to smo prehodili,
verjetno prvi bomo vam voščili.
Uspehov, zdravja v letu novem vam želimo,
v zadovoljstvu skupaj vsi ga preživimo.

Delo in naponi skupni bodo pomagali,
da bomo vsi res mirno spali.
Zato še enkrat — srečno, zdravje in veselje
naše skromne so, a res iskrene želje!

Uredništvo

Nas bodo ukrepi za odpravo nelikvidnosti v letu 1973 prizadeli?

Z Novim letom stopijo v veljavo izredno pomembni predpisi, ki jih je sprejela Zvezna skupščina ob koncu preteklega in v letošnjem letu. To so predpisi, katerih namen je odpraviti, oziroma ublažiti probleme nelikvidnosti. V interesu gospodarstva, ki že dolgo opozarja na potrebo po stabilizaciji, je potrebno storiti vse, da se bodo ti predpisi dejansko v celoti in dosledno izvedli.

Finančne situacije po podjetjih kažejo, da problemi, s katerimi se bomo srečavali v bližnji prihodnosti, ne bodo tako lahko rešljivi. Problemi nelikvidnosti se bodo v smislu sprejetih predpisov reševali predvsem v okviru samega gospodarstva. Vključene bodo sicer tudi družbeno politične skupnosti, poslovne banke in skupne rezerve gospodarskih organizacij, katere bodo morale nuditi svojo pomoč, vendar pa zaradi nakopičenih problemov v preteklih letih, ta pomoč ne bo zadostovala.

Dobro vemo, da ti predpisi zadevajo vsako gospodarsko organizacijo, eno

bolj, drugo manj. Delni odpisi terjatev, ki so stare nad 90 dni, bodo zadelo mnoge delovne organizacije in značilno uplivali na zaključni račun za leto 1972. Redkokatera organizacija bo ostala neprizadeta zaradi zakona o sanaciji delovnih organizacij. Predpisi o rezervnih sredstvih in trajnih obratnih sredstvih, bodo zahtevali znatna izločanja sredstev v poslovni sklad in tako bistveno vplivali na vlaganja v osnovna sredstva.

Zaostren bo tudi položaj pri delitvi osebnih dohodkov, ne samo zaradi zakona o SDK, ki predvideva, da sme delovna organizacija, ki ima na dan izplačila blokiran žiro račun, izplačevati osebne dohodke le v višini 90 % povprečnih OD iz preteklega leta. Ne gre pa samo za to sankcijo, temveč je treba vzeti v obzir tudi ostale, zaradi katerih mora biti letni rezultat korigiran v minus in lahko vplivajo na znižanje faktorja stimulacije, ter tako privede do nižjih osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu.

Vsaka gospodarska organizacija bi

morala izdelati svoj akcijski program, ne glede na to ali jo sankcije teh ukrepov in zakonodaje zadevajo neposredno ali pa posredno, preko položaja njenih poslovnih partnerjev. Le redkokatera delovna organizacija bo ostala neprizadeta, zato je potrebna dobra in pravočasno programirana akcija, ki lahko ublaži posledice.

Naši vodstveni organi so že izdelali akcijske načrte. Te akcije so v teku in so več ali manj uspešne tako, da če ne bo težjih pojavov s strani poslovnih partnerjev, naše podjetje ne bo prizadeto, vsaj kar se tiče izplačila osebnih dohodkov.

Zavedamo se namreč, da predpisi in zakonodaja za odpravo nelikvidnosti, temelji na načelu, da so delovne organizacije same odgovorne za svoj položaj in bodo morale same nositi vse posledice. O poteku akcije bodo morali biti obveščeni samoupravni organi in celoten kolektiv, da kasneje ne bi prišlo do neljubih presenečenj.

Direktor podjetja

S SEJE SEKRETARIATA OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK INDUPLATI

Na seji sekretariata, dne 22. 11. 1972, smo se pogovarjali o naših kadrovskih vprašanjih, o ustanovitvi aktiv delavcev — komunistov, glavna tema sestanka pa je bil tokrat stabilizacijski program podjetja, kako ga

izvajamo in novi gospodarski ukrepi v zvezi z likvidnostjo.

Pogovorili smo se o možnosti o ustanovitvi aktiv delavcev komunistov v našem podjetju. Če bi ta aktiv res delal, bo to samo pozitivno

vplivalo na delo celotne naše Osnovne organizacije, saj bomo s to obliko dela dobili marsikakšen predlog iz neposredne proizvodnje in zvedeli za razne probleme, ki gredo sedaj največkrat neopazno mimo nas, ali pa zvemo zanje ko je že prepozno za ukrepanje. Vprašanje ustanovitve aktiv delavcev bo glavna tema na prvem sestanku naše osnovne organizacije.

Sekretariat si je tudi zadal nalogo, da se v bodoče bolj posvetimo delu naše mladinske organizacije. V ta namen bo sklican skupni sestanek našega sekretariata in mladinskega odbora. Z neposrednim stikom se dajo stvari bolje rešiti in ugotoviti probleme, s katerimi se mladi ukvarjajo.

Vsekakor pa je treba posvetiti mladini več časa in sredstev tako za vsesplošno izobraževanje kot tudi za razvijanje široke športne dejavnosti.

V občini bo nujno potrebno dobiti sredstva za ureditev sodobnih igrišč, na ta način bomo pritegnili mladino. Vse gospodarske organizacije morajo prispevati ta sredstva.

Sprejet je bil sklep, da se pri nas postavi komisija za šport in rekreacijo, ki bo morala takoj sestaviti svoj delovni program in predvideti sredstva, ki jih bo rabila za uresničitev svojega programa.

Nadaljna diskusija je tekla o našem

Nadaljevanje na 3. strani

Sestanek z mojstri. Informacijo so dobro prenesli na podrejene

stabilizacijskem programu ter kako ga izvajamo.

Stabilizacijski program podjetja obsega 6 glavnih točk, potrjen je bil dne 20. 7. 1971 na DS, in sicer:

usklajevanje OD, usklajevanje fiksnih stroškov z ozirom na planirane, pospešiti izterjavo kupcev, nabava osnovnih sredstev v okviru amortizacije, razporeditev ostanka dohodka v poslovni sklad oziroma v obratna sredstva in ugotovitev discipline v podjetju.

Prvo točko, to je usklajevanje OD smo v celoti izpolnili, spremljanje OD pa je tudi stalno delo komisije za usklajevanje in spremljanje OD. Prav sedaj smo dvignili OD nižje cenjenim delovnim mestom, tako, da je po novem naš najnižji OD ca. 1.230.— din. S 1. januarjem 1973 pa bo stopil v veljavo še pravilnik o stimulaciji vseh tistih, ki so do sedaj dobivali OD samo po enem merilu.

Pospešena izterjava — do konca leta 1971 smo vložili velike napore v izterjatve, prav tako v letošnjem letu. Po 1. 1. 1973 pa bo treba vse obveznosti javljati.

Ugotovljeno je tudi bilo, da imamo v podjetju prevelike zaloge surovin in pomožnega materiala, na kar nam je tov. Jeraj pojasnil zakaj je do tega prišlo. Glavni vzrok prevelikih zalog preje je zelo širok asortiman tkanin, ki se tudi zelo hitro menja, pri vseh teh menjavah pa ostanejo različni materiali na zalogi. Že dva meseca je v teku akcija, poiskati take artikle, da se ti materiali porabijo.

Težko je tudi dobiti željeno količino materiala od naših dobaviteljev (enega materiala je preveč, drugega premalo, marsikaterega pa sploh ne dobimo). Z obratovanjem naše nove predilnice se bo situacija znatno izboljšala.

Fiksne stroške držimo v okviru planiranih, spremembe nastajajo le tam, kjer nas na to prisilijo razne podražitve materiala.

Glede nabavljenih investicij in investicij, ki so že v planu, je tov. Paš povedal, da imamo vse pokrite in da anuitete, ki jih bomo plačevali, ne bodo presegale višino razpoložljivih amortizacijskih sredstev.

Ostanek dohodka se bo razporedil v poslovni sklad — oziroma v obratna sredstva.

Veliko je bilo govora o raznih oblikah kršitve discipline. Vse kršitelje discipline je treba dosledno prijavljati disciplinski komisiji, le na tak način bo napravljen red, saj je delovna disciplina važen ukrep finančne stabilizacije.

Spremeniti bo treba tudi odnos ravnanja z materialom, s katerim se dela (umazana preja, umazano in raztrgano blago). Na ta način mnogo izgubimo na kvaliteti in s tem v zvezi nastane po nepotrebnem velika izguba dohodka.

Prihodnje leto se bo fizični obseg proizvodnje glede ukinitve III. izmene zmanjšal za 24 %, vrednostni pa se ne bo zmanjšal, ker gremo v izdelavo dražjih artiklov. Prav vsi, od uprave

podjetja in družbeno političnih organizacij, do slehernega člana kolektiva moramo stopiti v akcijo, da bo plan 100 % izpolnjen. Vse zastoje subjektivnega značaja moramo odpraviti.

Za vsa podjetja, ki svojih obveznosti v prihodnjem letu ne bodo v redu izpolnjevala, se bo situacija krepko zaostrila. Podjetja, ki bodo neličvidna, bodo smela izplačevati samo 90 % osebnih dohodkov od povprečja preteklega leta.

Na izboljšanje likvidnosti bo občutno vplival tudi nov sistem obdavčenja. Dosedanji je temeljil na osebnih dohodkih zaposlenih, kar je povzročilo, da so se večkrat vzdrževala neličvidna podjetja, nov sistem pa bo temeljil na ustvarjenem dobičku, na tak način bo večje zanimanje za res ekonomsko poslovanje delovnih organizacij.

Tov. Jeraj je predlagal, naj ekonomska služba ugotovi, kako mi stojimo in v kakšni situaciji se bo znašlo naše podjetje drugo leto. S temi rezultati se mora seznaniti celotni kolektiv.

Na prvem sestanku OO ZK je treba razpravljati tudi o višjih sredstvih iz

proračuna, kje so ta sredstva, oziroma če jih ni več, zakaj so bila porabljena in kdo je dal soglasje za porabo.

Pismo Izvršnega biroja jasno pravi, da se morajo viški vrniti gospodarstvu.

Razpravljali smo še o konferenci IO sindikalne organizacije, ki bo v mesecu decembru 1972 in v zvezi s tem sprejeli dva sklepa: Izvršnemu odboru sindikalne organizacije je treba predlagati naj se v bodoče zopet volijo poverjeniki po mojstrskih partijah, ki jih že nekaj let ni bilo in odbor je treba pomladiti — sploh so mladinci povsod premalo zastopani.

Na koncu smo še obravnavali vlogo Informativnega centra. V zvezi s predpripravami na referendum smo se poslužili te oblike dela. Vsem mojstrom v podjetju je bilo razloženo, kaj pomeni referendum in kaj se z njim želi doseči. Mojstri so te informacije dobro prenesli na svoje podrejene. Uspel referendum je dokazal, da je tak način dela dober in bo tak način dela treba v bodoče vpeljati za vse akcije.

Marica

MLADINA OB PRIPRAVAH NA 3. KONFERENCO ZKJ

V zadnjem času tečejo besede o mladih in o njihovih prizadevanjih, ugotavlja se, kaj in kako dela slovenska mladinska organizacija.

V preteklem mesecu so člani predsedstva republiške konference obiskovali občine in razpravljali z mladimi o njihovem delu. Posebno priprave na 3. sejo konference ZKJ so bile zelo razgibane in skoraj ni bilo občinske konference, kjer ne bi o tem razpravljali.

Občinska konferenca ZMS Domžale je naredila program ob pripravah za to sejo. Posebno pozornost smo posvetili predvsem naslednjim družbenim vprašanjem in problemom mladih ljudi:

1. Neenake možnosti vstopa v življenje, ker temeljijo na nesocialističnih kriterijih od otroškega varstva do univerze. S tem v zvezi se bomo zavzeli za solidarnostno akcijo ustanavljanja fonda osnovnošolskih knjig in ostalih potrebščin po osnovnih šolah v občini ter podprli akcijo za ustanovitev centra srednjih šol v občini Domžale.

2. Nezadovoljiv samoupravni položaj mladih v družbenem odločanju, saj ni odraz dela in rezultatov dela mladih ljudi v družbi. Zaradi tega bomo po mladinskih aktivih v delovnih organizacijah ustanovili politične šole za mlade samoupravitelje in kandidate za samoupravne organe. Organizirali bomo tudi skupen seminar za vodstva aktivov v delovnih organizacijah, terenu in šolah o vlogi in me-

hanizmu samoupravljanja ter novem skupščinskem sistemu.

3. Nezadostna socialistična in marksistična vzgoja mladih ljudi od šole do družbenega okolja. Po mladinskih aktivih v osnovnih in srednjih šolah bomo ustanovili marksistične krožke ter priredili množičen seminar za delavsko mladino o marksizmu in poimeni socialističnega samoupravljanja.

4. Preživljanje prostega časa. Organizirali bomo problemsko konferenco o kulturno-prosvetni problematiki in problematiki ostalih interesnih dejavnosti v občini. Bolj se bomo tudi angažirali pri kadrovski politiki vodstev teh organizacij.

O tem programu smo tudi mladinci v naši tovarni mnogo razpravljali in se zlasti zavzeli za večjo vlogo mladih v samoupravljanju. Govorili smo o perečem problemu stanovanjske politike, podprli smo predlog o brezplačnih učbenikih v osnovnih šolah, o izboljšanju marksistične in socialistične vzgoje na šolah in tovarnah.

Po vseh teh razpravah je bil organiziran skupen posvet na OK ZMS Kamnik z našimi delegati na 3. konferenci, kamor bodo prenesli rezultate razprav po občinah Domžale in Kamnik.

Veliko je bilo razprav, predlogov, sklepov za tretjo konferenco ZKJ, ki bo posvečena mladini, zato veliko pričakujemo od nje, želimo, da bi se sklepi potem tudi uresničili.

Slavi Gerbec

NAŠ MALI BAROMETER

Stefan Jazbec, 17 let v podjetju

Ni kaj. Leto se izteka. Hitro, morda prehitro. Radi bi naredili še to, ono. Pa ne moremo. Zmanjkalo bo časa. Vendar, nekaj smo le naredili. Koliko, kako, kaj? Vse, ki jih je naš mali barometer vzel na piko, je Ivo najprej fotografiral, meni pa so odgovarjali na naslednja vprašanja:

— Čitate Konoplan? Smatrate, da vas dovolj obvešča?

— Kako ocenjujete dosežke podjetja v letu, ki se izteka?

— Kaj lahko pohvalite in kaj ne?

— Pismo predsednika Tita: ste slišali zanj, kaj pričakujete?

Marija Koprivnikar, 27 let v podjetju

Stefan Jazbec, vodja impregnacijskega stroja

— Vedno ga prebrem. Nimam nobene pripombe, nič ne pogrešam. Obvešča me dovolj.

— V glavnem dobro. Povsod je videti napredek. Posebno veliko dajemo v novo predilnico. Vesel sem, da smo končno začeli z deli tudi za naš obrat. Najbolj se veselim nove barvarne.

— Za kritizirati nimam nič, za posebej pohvaliti pa tudi ne.

— O pismu sem veliko slišal, do-

sti se tudi pogovarjamo. Najprej to: da bi še dolgo imeli Tita. Drugače pa pričakujem zboljšanje. Res je bilo v zadnjih letih opaziti veliko napak in čas je, da se stvari zboljšajo. Imam pa tudi vtis, da se marsikatera stvar napihuje. Ni vedno čisto tako, kot se piše ali govori.

Marija Koprivnikar, čistilka blaga

— V Konoplanu prečitam včasih vse, včasih pa samo glavno. Najraje čitam kratke vesti, o upokojencih, o

Zinka Bevk, 10 let v podjetju

Pepca Perko, 18 let v podjetju

Jelena Juračič, 24 let v podjetju

novostih v podjetju, strojih, ljudeh, ki jih poznam. Je zelo dobro, da imamo časopis. Prečitaš in veš, sicer ne bi bili prav nič obveščeni.

— Veliko se gradi in izboljšuje. Tako je prav. Tudi doma je isto. Tako gledam na to. Napredek mora biti. Doma smo se marsičemu odpovedali, da nam je sedaj bolje.

— Nimam nič za pohvaliti, nič za grajati. Delo mi je všeč, plača tudi. Delam samo dopoldne in se o takih rečeh ne pogovarjam. Sem sama z dvema otrokoma in imam dovolj skrbi in dela doma.

— Vem samo to, kar sem slišala na sestanku v podjetju. Pričakujem, da bo boljše. Vse se je strašno podražilo. Vsaka reč je kar okrog jurja. Če je kdo nepošten, naj odgovarja.

Zinka Bevk, tkalka

— Redno ga prečitam in sicer vse. Najprej tisto, kar me najbolj zanima. To je od zadaj proti prvi strani. Pač obratno. Mislim, da je časopis zelo v redu, žal so informacije včasih nekoliko stare. Kljub temu pa imamo nad dogodki le nek pregled, posebej, če se nanaša na daljše obdobje. Pri tem mislim na primer na kak obračun. Včasih objavite tudi kakšno križanko, zelo rada jih rešujem.

— Dobro. V glavnem je v redu.

— Težko se je spomniti. No, za pohvaliti je, da so začeli montirati na statve unifil aparate. Sama si jih tudi želim. Velikokrat mi sedaj zmanjka votka. Pohvaliti moram tudi zadnji popravek točk. Sedaj smo na naših sistemih zadovoljne, ker smo v pravem razmerju z drugimi tkalkami. Pokritizirati pa res nimam kaj.

— Mislim, da je bil zadnji čas, da je pismo prišlo. Ne morem kaj natančnega povedati, ker se premalo spoznam. V redu bi bilo, da se cene uredi, oziroma, da bi se res vse stabiliziralo.

Pepca Perko, vdevanje in vezenje

— V glavnem ga prečitam. Je dober obveščevalec. Včasih se mi zdi, da kaj opiše lepše, kot je. Na primer iz DS. Pri tem mislim na stroške in na regrese. Malice smo regresirali s 23 milijoni, pa tako slaba kvaliteta. Ali pa čaj. 400.000 din za čaj, ki je kvalitetno zanič, pa še higiensko pod krstiko.

— Zdi se mi, da je v glavnem vse v redu. Ni zalog, ki bi nas strašile. Proizvodnja teče v redu, prodaja tudi. Dokler bo tako, mislim, da bo še kar šlo.

— Pohvalim lahko vse, kar se v podjetju gradi in obnavlja. Bilo bi pa prav, če bi začeta dela hitro dokončali. S sodelavkami doslej nismo bile

zadovoljne s plačo. Obetamo si izboljšanje po novem letu. Želim, da čimprej nehajo z delom ponoči.

— Pričakujem, da se bo precej izboljšalo. Najbolj so me jezile povere in pa prekomerni zaslužki brez dela. Mi se moramo za vsak dinar krepko boriti. V tej smeri se najopravijo socialne razlike. Težko je delavcu živeti s 100.000 dinarji.

Jelena Juračič, previjalka

Če imam le čas, ga prečitam. Všeč mi je v glavnem vse.

— Mislim, da nam je v tem letu šlo v redu. Da bi le tako ostalo.

— Ne vem, kaj bi pohvalila, niti, kaj kritizirala. Lahko bi več zaslužila,

Nadaljevanje na 6. strani

Franc Vodlan, 2 leti v podjetju

Adela Bulič, 25 let v podjetju

pa ne morem, ker v glavnem previjam ostanke preje. Tu pa ni norme in to se pozna. 30 % dodatek za nočno delo tudi ne vrže toliko, kot bi človek mislil.

— Čitala sem ga. Z njim sem zadovoljna. Če pa se bo kaj zboljšalo, bo mo šele videli. Čas pa bi bil, da bi se.

Adela Bulič, šivilja

— Redno ga čitam in to vse. Najprej prečitam to, kako delamo, koliko prodamo, iz zasedanj DS, obvestila. Meni Konoplan zadošča.

— Zelo dobro. Poglejmo samo predilnico. Če ne bi dobro poslovali, kaj takega ne bi mogli investirati. Vsak dan hodimo mimo in vidimo, občudujemo. Pa tudi sicer. Dobili smo regres, imamo malice. Nismo sicer najboljši, smo pa med njimi.

— Nimam kaj hvaliti, niti kritizirati. Da bi le naprej tako šlo.

— Sem o tem nekaj seznanjena, ker berem, poslušam radio in gledam

televizijo. Je res preveč razlik. Poznam veliko delavcev, ki stanujejo v kletah ali skrajno slabih stanovanjih, nimajo dovolj za hrano. Drugi pa imajo vile, avtomobile — to ni socialistično. Jezi me, ker to niso rezultati dela, temveč goljufij. Potrebno je, da se to razčisti. Vem pa, da bo nekaj časa trajalo. Vsak začetek je težak, treba pa bo vztrajnosti in vzdržljivosti, kot je bilo pri našem direktorju, ko je prevzel podjetje.

Franc Vodlan, strojni ključavničar

— Redno ga čitam. Začnem pri športnih novicah, nato pa vse drugo. Mislim, da prinaša dovolj informacij in se čutim informiranega. Preveč ni ničesar, pogrešam pa tudi nič.

— V primerjavi s prejšnjimi obdobji je letos veliko bolje. Tovarna se je obnovila in se še obnavlja, zlasti v predilnici. Veseli smo dobrih rezultatov, saj le od tega kaj imamo. Pa tudi medsebojno zaupanje se krepi in ni nezadovoljstva. Na vse to gledam tako kot doma, v družini.

— To vprašanje je težko. Eno in drugo. Ne zdi se mi prav, da nas mlade nekateri starejši gledajo postrani, če si pridobimo polne postavke točk. Mislim, da si to pridobimo z delom in vedo naj, da nimamo dodatka na stalnost.

— Mislim, da bi bili vsi zadovoljni, če bi se res enkrat kaj naredilo, ne pa samo govorilo. Osebnost sem prepričan, da ima pismo velik pomen. Od nas je odvisno, da odkrivamo napake, nanje opozarjamo in jih ne dovoljujemo več.

Zdaj je vrsta na meni, da nekaj povem, nekaj priznam. Ko sem se s temi štirimi vprašanji, ki sem si jih dokaj na hitro zmisllil, odpravil v obrate, mi je bilo nekam tesno. Tesno zaradi prvega in zadnjega vprašanja. Prvo je vezano na moje trenutno urednikovanje, zadnje pa na področje, o katerem bi in je marsikdo dejal, da delavcev ne doseže. Potek razgovorov mi je tesnobo hitro pregnal.

Janko

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov

Te dni je v javni obravnavi osnutek splošnega dela pravilnika o ugotavljanju in delitvi osebnih dohodkov podjetja. V njem je na novo sistematizirana celotna materija s tega področja, ki je tudi urejena v skladu z določbami samoupravnega sporazuma, obenem pa so v njem zajete vse osnove in merila, v odvisnosti od katerih se oblikujejo osebni dohodki delavcev na posameznem delovnem mestu. Osnutek nam prinaša nekaj pomembnih novosti, od katerih je treba na prvem mestu opozoriti na nov način določanja vrednosti točke, uvedbo posebnega dodatnega merila fakturirane realizacije in dohodka za določanje osebnih dohodkov vseh tistih, ki so bili do sedaj nagrajevani le po času in vrednosti točke in ki torej v našem sedanjem sistemu dodatnega stimuliranja niso bili zajeti, ter nov način določanja nadomestil osebnih dohodkov, kadar gre to nadomestilo v breme podjetja, pa njegovo oblikovanje ni določeno z zakonskimi predpisi.

Vrednost točke se bo tudi po novem določala z letnim planom podjetja v določenem razponu, v okviru katerega bo lahko delavski svet sklepal o njeni konkretni višini v tekočem letu. Novost, ki jo pri tem predvideva osnutek, je, da delavski svet o vrednosti točke ne bo več sklepal vsak mesec, marveč le ob periodičnih obračunih poslovanja, ko bo ugotavljal za posamezno obračunsko obdobje dosežene poslovne rezultate podjetja. S tem vrednost točke ne bo več nihala vsakomesečno, marveč bo postala stalnejša, bolj fiksna. V tem oziru bi lahko rekli, da bo (seveda z ustreznimi korekturami ob periodičnih obračunih, kot sem že omenil) praktično predstavljala nespremenljivi, trdni del osebnega dohodka, kateremu se v našem

sistemu stimulacije nato pridružuje še njegov gibljivi, variabilni del, ki pa je odvisen od ustreznih faktorjev oz. postavk, na katere je vezano oblikovanje osebnega dohodka na posameznem delovnem mestu.

V neposredni zvezi z novim načinom določanja vrednosti točke je posebna dodatna stimulacija po fakturirani realizaciji in dohodku, ki jo uvaja osnutek za delavce, ki delajo na delovnih mestih, na katerih ni mogoče niti spremljati niti meriti delovnih rezultatov ali na katerih to ne bi bilo ekonomsko upravičeno. Pri zadnji spremembi ocene delovnih mest, s katero smo dvignili najnižje osebne dohodke v našem podjetju, je bil v javni obravnavi odprt problem 47 % delavcev v našem podjetju, ki so stimulirani samo z vrednostjo točke in tako postavljeni v neenak položaj s preostalimi 53 % delavci, ki so poleg tega stimulirani še po nekem drugem merilu. Skladno s sklepom, sprejetim v tej javni obravnavi, da se s prihodnjim letom to nepravilno stanje popravi in v sistem dodatne stimulacije zajame vse delavce podjetja, tako da bodo vsi nagrajevani razen po vrednosti točke še na osnovi nekega dodatnega merila, predvideva osnutek vezavo osebnih dohodkov na omenjenih delovnih mestih na posebno spremljivo postavko, ki se izraža v ekonomski uspešnosti poslovanja podjetja. Konkretni način oblikovanja osebnih dohodkov na osnovi tega merila pa bo določil poseben splošni akt, s katerim se tudi ureja določanje vrednosti točke in posamezni sistemi dodatne stimulacije.

Ker obravnava bistvo novosti v načinu oblikovanja nadomestil osebnega dohodka, ki jih prinaša osnutek, poseben članek v tej številki Konop-

lana, naj na tem mestu samo v njegovo dopolnitev navedem, v katerih primerih naj bi se ta nadomestila obračunavala po novem (to je v višini, kot da bi delal); to so nadomestila osebnega dohodka:

1. med letnim dopustom
2. med odsotnostjo z dela z nadomestilom osebnega dohodka (osebni dopustom do 7 dni v letu)
3. ko je delavec po napotilu delovne skupnosti na strokovnem izobraževanju oz. izpopolnjevanju ali izvršitvi določene naloge
4. ko delavec po sklepu delovne skupnosti preneha delati pred potekom izstopnega roka
5. v posebnih primerih, in sicer:
 - kadar se delavci zaradi modernizacije po potrebi podjetja usposabljaajo (priučujejo) za opravljanje nalog istega ali novega delovnega mesta
 - kadar se delavec v izrednih okoliščinah začasno razporedi na drugo delovno mesto
 - kadar je delavec iz objektivnih razlogov moten pri normiranem delu
 - kadar je delavec odsoten z dela zaradi svojega dela v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah podjetja ipd.

K temu je treba pripomniti, da se nadomestilo osebnega dohodka obračunava v tej isti višini seveda tudi na dan državnega praznika, kot to že določa zakon, kar pa zadeva nadomestila osebnega dohodka v primerih, kadar se delavci zaradi modernizacije po potrebi podjetja usposabljaajo (priučujejo) in kadar se delavec v izrednih

okoliščinah začasno razporedi na drugo delovno mesto, da se ta nadomestila seveda obračunavajo po vrednosti dotedanega oz. stalnega delovnega mesta takšnega delovnega mesta. V zvezi z nadomestilom na dan državnega praznika naj posebej opozorim na to, da je osnutek v celoti povzel določbe dosedanjega pravilnika, po katerih se to nadomestilo ne izplača, če je državni praznik na »prosto soboto« oz. nedeljo, da pa pripada delavcu za delo, opravljeno na državni praznik, ki je po zakonu dela prost dan, osebni dohodek, povečan za 50 % vrednosti njegovega delovnega mesta, in če je v tem primeru državni praznik obenem na dan, ko bi delavec sicer moral delati, še nadomestilo osebnega dohodka, to je 250 % osebni dohodek za delo, opravljeno na takšen državni praznik. Osnutek pa v zvezi s tem nadomestilom prinaša novost, po kateri delavcu, ki je bil odsoten z dela na dan pred in dan po državnem prazniku in za te dneve svoje odsotnosti z dela nima pravice do nadomestila osebnega dohodka (t. j. če je bil neupravičeno odsoten z dela ali na izrednem »neplačanem dopustu« na navedena dneva) tudi ne pripada to nadomestilo. Če je bil delavec tako odsoten z dela samo na dan pred ali samo na dan po državnem prazniku, mu seveda pripada to nadomestilo.

Osnutek skladno z zakonom in statutom skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev, Ljubljana v celoti nanovo ureja vprašanje nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni začasne zadržanosti od dela zaradi bolezni in nesreče. To nadomestilo se skladno z zakonom in cit. statutom ugotavlja od osnove, ki jo predstavlja delavec povprečni osebni dohodek, dosežen v preteklem letu, in znaša skladno s samoupravnim sporazumom minimalno 80 % te osnove. Enako kot je veljalo doslej, predvideva osnutek, da znaša to nadomestilo v vsakem primeru za nesrečo pri delu ali poklicno bolezen 100 % cit. osnove. V drugih primerih pa predvideva osnutek nekaj variant, in sicer glede na to, da se ali da se ne upošteva pogoj predhodnega zavarovanja, ter glede na krajše ali daljše trajanje začasne zadržanosti od dela. Posebej naj omenim, da delavec nima pravice do tega nadomestila, če si je poškodbo ali bolezen naklepno sam povzročil, kakor tudi če se med začasno zadržanostjo od dela ukvarja s samostojno gospodarsko dejavnostjo ali opravlja delo, za katero dobiva osebni dohodek, in da se delavcu ustavi izplačevanje tega nadomestila, če namenoma preprečuje svoje ozdravljenje ali če se brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na določen zdravniški oz. komisijski pregled. Osnutek predvideva — enako kot statut skupnosti — da se to nadomestilo zmanjša za 20 % delavcu za tisti čas, ko je v zdravstveni delovni organizaciji, v kateri ima nastanitev in hrano, vendar le če nima družinskih članov — zavarovancev. Prav tako se delavcu zniža osnova za to nadomestilo za odstotek, za kolikor bi se mu znižal osebni dohodek, če je med začasno zadržanostjo od dela odstranjen od dela v zvezi

s kazenskim postopkom ali postopkom zaradi kršitve delovne dolžnosti, ali če je dan v pripor.

Osnutek prinaša tudi nekaj novosti kar zadeva določanje ocene uspešnosti delavca (tako imenovane »osebne ocene«). Minimalna ocena je po osnutku praviloma še vedno 80 % določene vrednosti delovnega mesta delavca, ki velja v prvem mesecu za vse delavce, ki so bili sprejeti na poskusno delo. Nižja, in sicer 70 % ocena, velja izjemoma v prvem mesecu za tiste novo sprejete delavce, ki se za opravljanje nalog svojega delovnega mesta šele usposablajo; tem tudi, dokler traja njihova priučitvena doba, ni mogoče določiti višje ocene od 90 % vrednosti njihovega delovnega mesta. S to izjemo, ki jo uvaja osnutek, se položaj teh novincev, ki se šele priučujejo za svoje delo, izenačuje s položajem, kot ga imajo pripravniki po našem pravilniku o pripravnikih; očitno je namreč, da bi v nasprotnem primeru prišlo med enim in drugimi do neupravičenih razlik. 100 % ocena pa velja v vsakem primeru za delavce, katerih delovni rezultati se merijo, tako da se njihov osebni dohodek tudi oblikuje v odvisnosti od teh rezultatov, kakor tudi za delavce, ki so presegli 20 let delovne dobe (brez omejitev na podjetje t. j., ne oziraje se na to, kje, pri kateri delovni organizaciji oz. delodajalcu, so dosegli to dobo).

V tej zvezi je še posebno pomembna določba, da morajo sveti OZD najmanj na vsake 3 mesece ponovno obravnavati in sklepali o oceni tistih delavcev, katerih določena ocena ne dosega vrednosti njihovih delovnih mest.

Nekaj posebnosti pa velja pri tem še dodatno za delavce, ki so na poskusnem delu oz. tiste novince, ki se šele priučujejo za svoje delo. Najprej naj omenim, da mora svet OZD o oceni teh delavcev sklepali vsak mesec, s čimer skuša osnutek zagotoviti, da se bo delo teh delavcev v resnici stalno spremljalo in nadzorovalo. Vendar pa po drugi strani za te delavce ne velja sistem dodatnega stimuliranja, t. j., njihov osebni dohodek se oblikuje samo v odvisnosti od časa, prebitega na delu, vrednosti delovnega mesta, njihove ocene in vrednosti točke, kar je glede na značaj njihovega dela oz. samega instituta poskusnega dela oz. usposabljanja seveda tudi popolnoma razumljivo.

Skladno s načelom nagrajevanja po delu postavlja tudi osnutek načelo, da prejema delavec pri razporeditvi na drugo delovno mesto takoj osebni dohodek po vseh osnovah in merilih, določeno za to novo delovno mesto. Vendar pa daje osnutek svetu OZD možnost, da delavcu znova določi oceno, če pride do njegove premestitve izključno iz razlogov na njegovi strani (njegove nesposobnosti, nezmožnosti ali drugih subjektivnih ovir), pa je to glede na nove zahteve delovnega mesta, na katerem se razporeja, v primerjavi z njegovo strokovno usposobljenostjo in delovnimi izkušnjami utemeljeno.

Omenil sem že, kakšen osebni do-

hodek pripada po osnutku delavcu, ki je v izrednih okoliščinah začasno premeščen na drugo delovno mesto. Pomniti velja, da osnutek v tem oziru v celoti povzema določbe dosednjega pravilnika, če gre v takšem primeru za premestitev na višje ocenjeno delovno mesto, t. j., da prejema delavec osebni dohodek tega višje ocenjenega delovnega mesta, če ima zanj ustrezno strokovno usposobljenost, sicer pa ta osebni dohodek, zmanjšan za 10 %, razen če je zanj ugodnejše, da prejema povprečni osebni dohodek svojega stalnega delovnega mesta. Vendar pa je osnutek v navedenem primeru odpravil po dosedanjem pravilniku postavljeni časovni pogoji, da ima namreč delavec pravico do osebnega dohodka višje ocenjenega delovnega mesta samo, če traja njegovo nadomeščanje najmanj 6 delovnih dni.

Prav tako sem že omenil, kakšen osebni dohodek pripada po osnutku delavcu v času, ko je moten pri normiranem delu, t. j., če zaradi določenih objektivnih razlogov, kot so okvare na delovnih sredstvih, neustrežni izdelavni material, proizvodnja novega izdelka in drugi izredni delovni pogoji, ne more dosegati normalnega delovnega učinka oz. stopnje kvalitete dela. Vendar pa je treba v tej zvezi posebej poudariti, da zahteva osnutek, da obstoj in trajanje teh izrednih delovnih pogojev ter s tem pravico delavca do tega osebnega dohodka ugotovi odbor za kadrovska vprašanja, t. j., da tega osebnega dohodka brez ustreznega sklepa navedenega organa ne bo mogoče izplačati.

V zvezi z delom v času, daljšem od polnega delovnega časa, nočnim delom, nedeljskim delom in delom na državnih praznikih velja posebej opozoriti na izrecno določbo osnutka, da se povečanja osebnega dohodka (katerih odstotek je ostal nespremenjen) kumulirajo v vseh primerih, kadar pripadejo delavcu obenem z več naslovov.

Naposled naj omenim, da ima po osnutku vsak delavec pravico zahtevati, da mu izda pooblaščen delavec odločbo o njegovem osebnem dohodku, v kateri morajo biti konkretno navedene vse osnove in merila, v odvisnosti od katerih se oblikuje njegov osebni dohodek. Pooblaščen delavec mu mora izdati odločbo v roku 15 dni od dneva, ko prejme takšno njegovo zahtevo. Svojo pravico do pravičnega obračuna in izplačila osebnega dohodka pa uveljavlja delavec na prvi stopnji, če gre za njegovo oceno, pri pristojnem svetu OZD, v vseh drugih primerih pa pri odboru za kadrovska vprašanja. Prav tako pa je delavcu zagotovljena pravica do ugovora zoper prvostopenjsko odločbo, in sicer, če je bila izdana na osnovi sklepa sveta OZD, na odbor za kadrovska vprašanja, če pa je bila izdana na osnovi sklepa odbora za kadrovska vprašanja, na delavski svet. Delavec, ki ima denarno terjatev proti podjetju, pa lahko, ne da bi izrazil svoje pravice do ugovora, sodno uveljavlja svojo pravico takoj od dneva vročitve prvostopenjske odločbe v roku dveh let.

I. P.

Kako računamo OD za nadomestila »kot da bi delal«

S 1. januarjem 1973 bomo prešli na nov način obračunavanja OD za nadomestila. Ker tak način obračunavanja zajema vse zaposlene v našem podjetju smatram, da je potrebno, da vas vsaj v grobem seznanim s potekom oz. načinom novega obračunavanja.

Po starem načinu je bilo več možnosti da pride do raznih nepravilnosti, kajti kot osnova za nadomestila je bilo tromesečno povprečje din/uro, v katerem je bilo upoštevano redno delo, dodatek na stalnost, dodatka za nočno in nedeljsko delo, stimulacija, provizija, dopusti in državni prazniki. Da bi dosegli enoten in predvsem pravilen način obračunavanja za vse, kajti npr. dopust v prejšnjem mesecu ali še prej res ne more vplivati na nadomestilo, če je nekdo po službeni dolžnosti na sestanku, seminarju, izrednem

dopustu itd., bomo vsa nadomestila, ki so bila doslej obračunana po tromesečnem povprečju (dodatki za nočno in nedeljsko delo, dopusti, državni prazniki in sploh vse v breme podjetja), obračunavali tako, kot bi prizadeleti delal.

Nadomestila za čas vojaških vaj, civilne zaščite, predvojaške vzgoje in v drugih primerih, ki jih predpisuje Temeljni zakon o delovnih razmerjih, se obračunavajo še vedno s tromesečnim povprečjem.

Osnova za obračun nadomestil se v breme podjetja izračuna tako, da število točk za opravljeno delo delimo s številom ur za opravljeno delo. Tako dobimo točke na uro, te pa pomnožimo z vrednostjo točke v obračunskem mesecu.

Pripominjam, da bo z novim nači-

nom obračunov doseganje norme v obračunskem mesecu lahko močno vplivalo na osnovo za obračun nadomestil v tem mesecu tako pozitivno ali negativno. Tromesečno povprečje je pri sedanjem obračunu skrilo razlike v doseganju norme in se je približalo 100 % osnovi.

V primeru, da zaposleni ni delal v obračunskem mesecu (primer, da je bil ves mesec na dopustu), izračunamo osnovo za obračun nadomestil tako, da osnovo točk pomnožimo z vrednostjo točke v obračunskem mesecu.

Nov način obračunavanja nadomestil vpliva na obračun datoteke za stalnost, tako bo stalnost obračunana na opravljene ure in na vse ostale ure, kot je sedaj, ko je bil ta dodatek skrit v tromesečnem povprečju.

Marinka Novosel

PROIZVODNJA IN KVALITETA V MESECU OKTOBRU 1972

V obratu predilnice je prišlo do zastoja zaradi preurejanja prostorov in pa zaradi tega, ker ni bilo grelnih naprav. V takih pogojih ni bilo mogoče obratovati in smo morali skoraj za celi mesec ustaviti predilne stroje. Proizvodni rezultat v konfekciji je bil slabši zaradi pomanjkanja tkanin za vojaške izdelke.

V obratu tkalnice je bilo še vedno precej zastojev zaradi pomanjkanja osnov in votka. Skupni zastoji so bili 4.847 statvenih ur, kar predstavlja 32.000 votkov ali 6,7 % mesečnega plana. Vzrok v zastoji zaradi pomanjkanja osnov in votka je bil zaradi pomanjkanja raznih sukancev, ter Nm 50/2 bombaž česan, 10/1 malon šantung efekt.

Oplemenitilnica je bila glede količinske proizvodnje boljše kakor v preteklih mesecih, vendar pa je bila še vedno proizvodnja v t. m. manjša kakor v tkalnici.

Izostanki od dela so bili v vseh proizvodnih obratih visoki in to proizvodniški in bolniški. Prilično visok od-

stotek predstavlja tudi koriščenje rednega letnega dopusta od 5—9 %. Skupni izostanki pa se gibljejo od 14,7 do 18,5 %, po posameznih proizvodnih obratih.

Izpolnitev planiranih nalog v oktobru 1972 in kumulativno za 10 mesecev ter primerjava z letom 1971 pa je po posameznih proizvodnih obratih naslednja:

	okt. 72 %	indeks okt. 71 %	kumul. 10 mes. %	indeks kumul. 71 %
Predilnica	25,3	19,6	112,5	93,9
Sukančarna	80,8	73,1	83,8	79,1
Tkalnica — t. m	93,3	102,2	93,4	101,6
— m ²	92,3	102,4	92,6	102,4
— 000 vot.	96,6	105,0	98,8	100,2
Oplemetilnica — t. m	86,6	95,5	88,6	94,1
Konfekcija — N ure	104,6	92,8	128,2	104,5

Količinske proizvodne rezultate po posameznih obratih lahko ocenimo za zadovoljive, nikakor pa ne za dobre. Kajti kljub delnim objektivnim vzrokom bi lahko z večjo disciplino in

boljšo organizacijo dela lahko dosegli boljše rezultate.

Ker se hitro približujemo letu 1973 in s tem na prehod v dvoizmensko delo, moramo resno misliti na zasto-

Vsem sodelavcem: srečno in pogumno v novo leto!

organizacija ZK, sindikat,
mladina, samoupravni organi,
uprava podjetja

je objektivnega vzroka, da jih v prihodnjem letu ne bomo imeli. Vendar o tem nekaj več v prihodnji številki našega glasila.

Kvaliteta surovin in adjustiranih tkanin je bila v mesecu oktobru naslednja:

	surove tk.	adjustir. tk.
I. kvaliteta	89,51 %	88,25 %
II. kvaliteta	5,73 %	6,56 %
III. kvaliteta	2,28 %	2,42 %
neregularne tkanine	2,48 %	2,77 %

Kvaliteta tkanin po posameznih skupinah tkanin pa je bila v mesecu oktobru naslednja:

	I. kval.	II. kval.	III. kval.	nereg. tk.
bombažne tkanine	92,14 %	5,99 %	1,21 %	0,66 %
sintetične tkanine	81,33 %	10,48 %	3,66 %	4,53 %
bombažno-lanene tk.	89,31 %	4,92 %	2,63 %	3,14 %

Z doseženo kvaliteto v mesecu oktobru nikakor ne moremo biti zadovoljni. Predvsem je kvaliteta slabša v grupi sintetičnih in pa bombažno-lanenih tkanin. Vzrok za slabšo kvaliteto ne moremo iskati v slabši kvaliteti materiala, ampak predvsem v popuščanju kontrole kvalitete in to že v proizvodnem procesu, kajti, če je tkanina ali preja slabo izdelana, ali tkanina slabo oplemenitena, se običajno ne da več rešiti in tako pride do slabe oziroma neodgovarjajoče kvalitete in s tem do zmanjšanja našega dohodka.

Zaradi tega pa mora biti kontrola kvalitete na vseh fazah tehnološkega procesa stalna. Zavedati se moramo, da smo za kvaliteto odgovorni in zainteresirani vsi. Omenil sem že, da je raven kvalitete eden od bistvenih faktorjev, kateri pogojuje naše finančne rezultate.

Tehnolog MTPD:
ing. Franc Jeraj

O prometnih nesrečah

Po vsem svetu se širijo prometne nesreče kot epidemije in nobena dežela ni izvzeta. Še več: po najbolj razsodnih statistikah zavarovalnic je neizbežno, da se ponesreči vsakdo izmed nas. Kdor se vozi z avtomobilom, bo doživel prometno nesrečo, še preden bo imel za seboj 20 let vozniškega udejstvovanja. To velja za voznike ali sopotnike. V Združenih državah Amerike se poškoduje vsako leto 200.000 ljudi samo zaradi prevelike hitrosti. V Franciji umre vsako leto v prometnih nesrečah število ljudi, ki ustreza številu prebivalcev majhnega mesta.

Neki švicarski diplomat je rekel: »Če bi na švicarskih cestah poginilo toliko krav, kolikor umre ljudi, bi to proglasili za narodno epidemijo.« Kaj je ta epidemija, ki zadeva ljudi razvitih in razvijajočih se dežel še bolj pogubna kot kuga v srednjem veku? Zakaj toliko ljudi skomigne z rameni in pravi: »To je cena, ki jo moramo plačati za napredek.«

Pri vsaki epidemiji so prisotni trije faktorji: gostitelj, povzročitelj in okoliščine. Pri prometnih nesrečah ustreza tem trem faktorjem: voznik, vozilo in cestišče. Najbolj pogosto je odgovoren voznik. Z vzgojo ne opravimo ničesar, saj vemo, da smo ljudje silno nedostopni za nasvete. Zato morajo oblasti in zdravstveni delavci najti način, kako zaščititi človeška življenja pri tej epidemiji.

Dr. M. S.

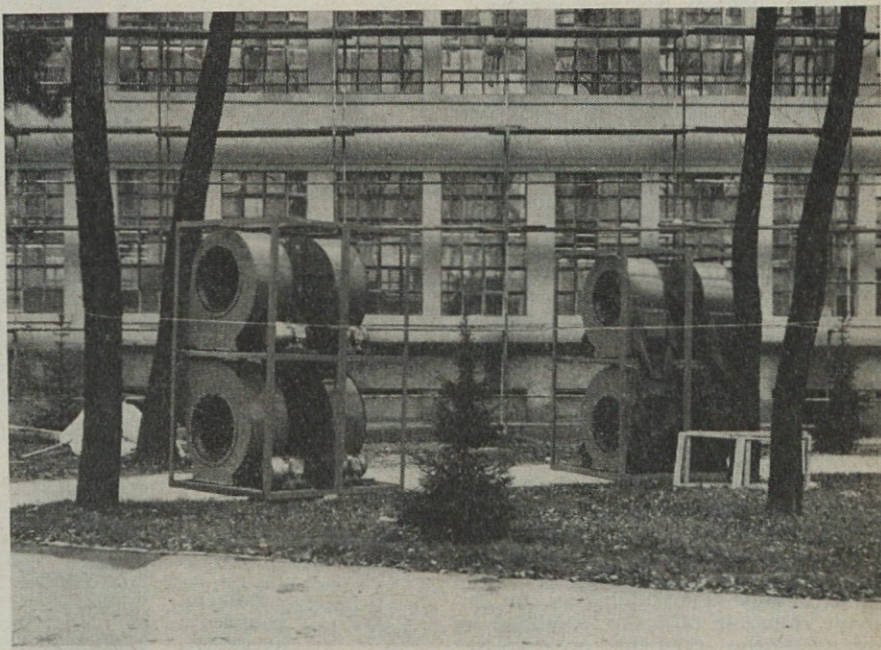
PREJELI SMO

INDUPLATI — JARŠE

Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri OK SZDL Domžale se vam najlepše zahvaljuje za posebno razumevanje ob razstavi ročnih del v Domžalah.

Z blagom, ki ste nam ga podarili za izdelavo vezenin, ste mnogo prispevali k uspehu akcije, katere namen je bil pomagati pri gradnji Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Najlepša hvala!

Klimatizerji pred montažo
v predilnici

ZA ENOTNO ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV IN KMETOV

Sredi preteklega meseca smo imeli v našem podjetju živahne priprave na referendum za izenačitev pravic iz zdravstvenega varstva delavcev in kmetov. Vse do sedaj smo namreč zavarovanci uveljavljali svoje pravice iz zdravstvenega varstva iz dveh različnih skupnosti — skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov, pri čemer pa je bil tudi obseg pravic za posamezne od navedenih kategorij zavarovancev vsebinsko različen. V razvoju zdravstvenega zavarovanja smo si delavci zaradi boljše materialne podlage lahko ustvarili ugodnejše pogoje in širši obseg pravic zdravstvenega varstva kot kmetje, ki so na tem področju zaostali in so morali sami še v veliki meri soprispevati k stroškom svojega zdravljenja oz. jim posamezne oblike zdravstvenega varstva v dosedanjem sistemu sploh niso bile zagotovljene.

Tako so morali kmečki zavarovanci doslej sami plačevati:

25 % stroškov za splošno ambulantno in specialistično zdravljenje

25 % stroškov za pregled in zdravljenje na domu

10 % stroškov za prvih 30 dni zdravljenja v bolnišnicah

50 % stroškov za zdravila, pomožni in sanitetni material.

Kmetje pa tudi niso imeli enakih pravic kot delavski zavarovanci še pri drugih oblikah zdravstvenega varstva, tako zlasti ne:

— glede zdravljenja v naravnih zdraviliščih

— da sklad krije 50 % stroškov za neobvezna cepljenja

— kar zadeva participacijo pri neobveznih oblikah zobne nege in protetike

— kar zadeva pravico do ortopedskih pripomočkov, prevozov z reševalnimi vozili, pravico do povračila potnih stroškov in dnevnic.

Nedvomno je, da so te razlike v zdravstvenem zavarovanju delavcev in kmetov — zlasti če pomislimo na to, da gre tu za eno najbolj občutljivih področij medčloveških odnosov, saj gre za zdravje in življenje posameznega človeka! — nujno terjale svojo odpravo v naši socialistični samoupravni družbi. Tako je že lani republiška konferenca ZK predvidela v svojem programu odpravo teh razlik, kar so tudi v celoti podprle republiške konference SZDL s svojimi stališči o uvažanju enotnega zdravstvenega varstva delavcev in kmetov ter skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, Ljubljana.

Za izvedbo referenduma za združitve obeh navedenih skupnosti je bil ustanovljen regijski politični štab, prav tako pa so bili ustanovljeni politični štabi v posameznih občinah. V priprave za izvedbo referenduma so bile aktivno vključene občinske skupščine in vse družbeno politične organizacije,

prav tako pa tudi samoupravni organi v delovnih organizacijah, društva upokojencev, zdravstveni delavci in delegati obeh skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Kljub dokaj skopo odmerjenemu času za priprave na izvedbo referenduma, ki je bil za nas delavske zavarovance določen na dan 20. novembra, smo zastavili vse sile za njegov čim boljši uspeh. Tako smo v našem podjetju takoj organizirali najprej sešatek z mostri in drugim vodstvenim in vodilnim kadrom, na katerem smo obravnavali pomen združitve obeh skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Enaki sestanki so bili organizirani nato tudi v posameznih OZD oz. za posamezne skupine delavcev tako imenovane »mojstrske partije«. Na teh sestankih se je neposredno izrazila zainteresiranost delavcev za to problematiko; v veliki večini so podprli referendum in pokazali svojo solidarnost do kmeta kot sočloveka, za katerega zdravje in življenje morajo biti dani enaki pogoji varstva, kot veljajo za vse druge delovne ljudi naše družbene skupnosti.

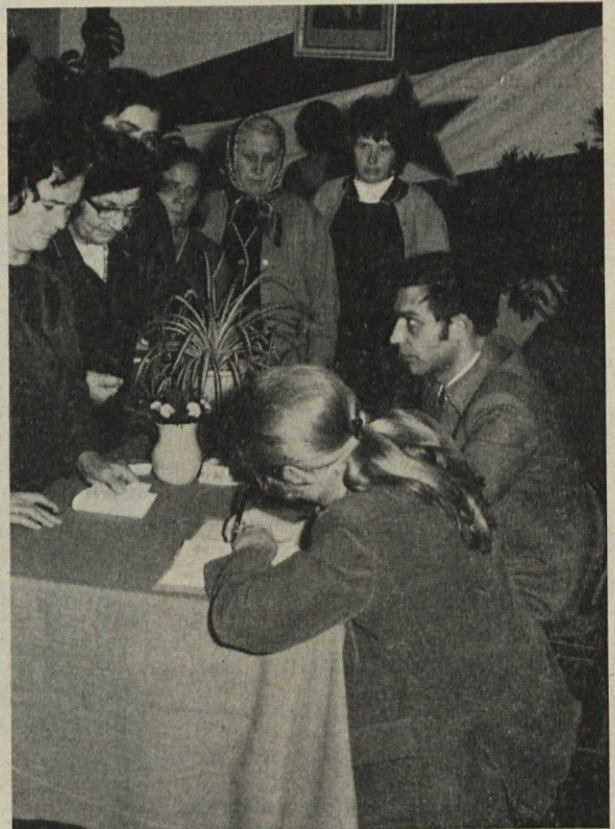
Nemara ne bo odveč, če ob tej priložnosti ponovno poudarim izredno veliki in humani pomen te akcije, s katero smo odpravili dejansko eno od najbolj bolečih socialnih razlik, pri čemer pa za izravnavo te razlike nikomur od nas niti ne bo treba iz svojega žepa karkoli prispevati. Dodatne stro-

ške zdravstvenega varstva po njegovi združitvi bodo namreč pokrile družbeno politične skupnosti, delovne organizacije in kmetje. Delovne organizacije bodo krile del teh stroškov s tem, da se bo prispevna stopnja iz bruto osebnih dohodkov povečala za vsega skupaj 0,17 % ali v povprečju na delavca za din 3,41 na mesec, medtem ko se bo obremenitev kmetov pri novem zdravstvenem varstvu povečala za kar 12 %. Pri tem pa se moramo zavedati, da gre pri tej izenačitvi zdravstvenega varstva v prvi vrsti za koristi tistih naših kmetov, ki so ostareli in v težkih življenjskih pogojih že doslej predstavljali hud socialni problem in ki si tega varstva niso mogli privoščiti, čeprav so ga bili po drugi strani prepotrebni.

Na dan referenduma, dne 20. novembra, je bilo volišče, ki je bilo tokrat eno za vse delavce podjetja in je bilo urejeno v skladišču gotovega blaga, že pred 6. uro zjutraj odprto, tako da je lahko glasovala tudi nočna izmena. Do približno 10. ure dopoldne je praktično že glasovala celotna dopoldanska izmena, do 15. ure pa tudi že popoldanska. Volišče je bilo nato odprto še vse do 18. ure za posamezne zamudnike in tiste, ki so prišli na delo šele ob tem času ali pozneje.

Na referendumu so glasovali delavci podjetja, vajenci in delavci iz obratne ambulante.

Glasovalni odbor na volišču je po

Delavke
konfekcije
na volišču

zaključku glasovanja ugotovil naslednji izid referenduma v našem podjetju:

Od 955 upravičenih glasovalcev po glasovalnem seznamu jih je glasovalo 844 ali 88 %. Pri tem se je izreklo za

združitev obeh skupnosti zdravstvene-ga zavarovanja 712 glasovalcev ali 74,55 % vseh upravičenih glasovalcev oz. kar 84 % glasovalcev, ki so se dejansko udeležili referenduma. Proti združitvi so se izrekli 104 glasovalci

oz. 10 % vseh upravičenih glasovalcev, neveljavnih glasovnic pa je bilo 28 oz. komaj 2 % možnih glasov. 111 glasovalcev se referendumu ni udeležilo, pri čemer so bili takorekoč vsi zadržani iz objektivnih razlogov (bolniška, porodniški ali redni dopust), tako da je odstotek tistih, ki se ga neopravičeno niso udeležili, praktično zanemarljiv.

Uspešen izid referendumu v našem podjetju je znova potrdil zrelost kolektiva, njegovo zavest, zlasti pa njegov izostren občutek solidarnosti do sočloveka. Pri tem pa moramo še upoštevati, da bi bil odstotek tistih naših članov, ki so se tokrat izrekli proti oz. ki so oddali neveljaven glas, dejansko lahko še nižji, če bi bila naša akcija, ki je bila v tako kratkem času sicer dobro organizirana, še bolj široka in temeljita. Dejstvo je namreč, da je marsikdo med temi glasovalci tako glasoval samo iz svoje nepoučenosti. Če bi vedel, da je ta akcija dejansko v prvi vrsti v pomoč socialno šibkim kmetom, če bi vedel, da gre za solidarnostno akcijo, ki je njemu same-mu v korist — saj opuščanje kmetij neposredno občutimo delavci — če bi vedel, da je širjenje zdravstvenega varstva v kar najpopolnejših oblikah na vse kategorije prebivalstva nujna in stalna skrb vsake sodobne družbe, bi se odločil drugače — tako kot se nas je velika večina:

ZA ENAKO ZDRAVSTVENO VARSTVO!
I. P.

»Če ste ZA, obkrožite ZA« ...

RTV EKIPI V INDUPLATI

V času, ko se je prednik današnjega človeka postavil na zadnje noge in začel sprednji par uporabljati kot poznejše roke, nikakor ni mogel predvideti, kakšne posledice bodo in koliko jih bo. Vsekakor je ena od nezaželenih poslabšanje krvnega obtoka v spodnjih okončinah, ki se pogosto konča kot bolezen z imenom krčne žile, krčice ali strokovno varice. Proučevanje tega medicinskega, hkrati pa tudi socialno-ekonomskega problema današnjih dni, terja po vsem civiliziranem svetu ne samo vztrajno in sistematično skupinsko delo strokovnjakov, temveč tudi aktivno sodelovanje bolnika. Strokovnjaki vedo, da se ta družina, obolela za varicami, nenehno povečuje in da je nastanek krčnih žil dedno pogojen ter da imajo ne glede na te osebne lastnosti slehernega posameznika pri nastajanju krčic svojo vlogo vse tiste okoliščine, zaradi katerih pride do zastoj v krvnem obtoku golenih dovtokov. V ta krog so strnjene stoječi poklici, splošna telesna lenobnost, zastoj krvi v trebušni votlini zaradi dolgotrajne zapeke, nosečnost, zadržane podveze itd.

Z zdravljenjem moramo začeti čim prej in ga usmerjamo zoper vse vzroke, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več: jemanje zdravil, uporaba mazil, zdravljenje z injekcijami ali z operacijo, oziroma več metod hkrati.

Težko je dati prednost kateri od njih, kajti sleherni ima prednost v enih primerih, v drugih pa ne.

Najpomembnejši pa so PREVENTIVNI UKREPI proti nastajanju in razvijanju varic. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopni. To so zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stoji, nosečnosti ter v primerih, ko gre za povečano telesno težo — ukreniti vse, da shujšajo.

Ta bolezen, ki jo nekateri imenujejo tudi slabo enačico človekove pokončne drže, je torej resnična in možna nevarnost za vse ljudi, saj statistični podatki kažejo, da boleha v Jugoslaviji dva milijona ljudi zaradi sprememb na ožilju spodnjih okončin, kar povzroča motnje v krvnem obtoku. Zato mora zdravstvena služba vestno spremljati pojave motenj v obtoku spodnjih okončin, ker bi pravočasni ukrepi in zdravljenje gotovo ugodno vplivali naboljšanje stanja pri nas.

Tako so se strokovnjaki odločili, da s pomočjo aktivnega sodelovanja bolnikov preko televizije posredujejo široki ljudski množici tozadevno znanje, ki je človeku zagotovilo kot najboljše orožje.

Člani našega kolektiva si lahko štejemo v čast, da smo lahko sodelovali pri tako humanem delu dne 15. 11. 1972. Dr. Bunta, specialist-dermatolog, ki je preteklo leto pregledal pri nas 169 članov z motnjami v obtoku spodnjih okončin ter odredil zdravljenje 156 pacientom, je tokrat organiziral pri RTV, da je filmska ekipa za področje tozadevnega dela zajela prav Induplati Jarše. Filmska ekipa je snemala posamezne prizore v obratni ambulanti, v menzi, na kegljišču in v pripravljalnici. 17 članov kolektiva, med njimi tudi ena upokojenka, ki bolujejo za spremembami na ožilju spodnjih okončin, so z vso ljubeznivostjo in požrtvovalnostjo sodelovali pri snemanju filmskih prizorov. Člani filmske ekipe z dr. Buntom na čelu so bili z njihovim delom zelo zadovoljni. Ob slovesu, ki je bilo zelo prisrčno, so izročili zahvalo za razumevanje in pomoč vodstvu tovarne, dr. Mariji Šiški in ponovno vsem članom kolektiva, ki so kakorkoli sodelovali pri snemanju raznih scen, vse pa so imele isti cilj — preventiva varic.

Televizija oz. RTV bo film verjetno predvajala naslednje leto meseca marca. Točen datum in uro oddaje bodo pravočasno posredovali za namenom, da si jo ogledamo vsi, ki bomo imeli možnost.

Majda Škrinjar

PRVI TURISTIČNI SEJEM PRI NAS

Za zagrebškim velesejmu je bil odprt 14. novembra letos prvi mednarodni sejem, ki vsebuje tri vrste prireditve:

TU-EX — mednarodna razstava turizma in opreme za gostinstvo in trgovino,

SPORTEX — mednarodni sejem opreme za šport in rekreacijo,

INTERNAVTIKA — mednarodni salon navigacije.

Na teh specializiranih prireditvah je razstavljalo okoli 400 razstavljalcev iz Avstrije, Belgije, ČSSR, Danske, Italije, Japonske, Francije, Lichtensteina, Madžarske, SR Nemčije, Španije, Švedske, Švice, ZDA, Velike Britanije in Jugoslavije.

V sedmih paviljonih zagrebškega velesejma, ki so znani pod imenom »razstavni in kongresni center«, je bila prikazana mednarodna ponudba turističnih uslug in povprečni pregled proizvodnje turistične, trgovinske, športne, navične in druge vrste opreme. Številne turistične organizacije, agencije in združenja so nudile turistične kapacitete za leto 1973. Poseben naglas je bil tudi na ponudbi privratnih kapacitet.

Za vse tri mednarodne prireditve so pokazali proizvajalci, poslovni ljudje in strokovnjaki iz vseh dežel velik interes. Prav na njihovo zahtevo je bil postavljen termin sejma v novembru. Ta čas je prilagojen proizvajalcem in potrošnikom, ker se v mesecu novembru zaključujejo naročila raznih proizvodov za naslednjo turistično sezono.

V okviru TU-EX je bilo možno v konkurenčni ponudbi izbirati in zaključevati naročila za kompletne hotelske, restavracijske in gostinske opreme. Tu smo videli najmodernejšo in najfunkcionalnejšo opremo. Največ je bilo italijanskih proizvodov, veliko tudi iz Francije in iz Velike Britanije.

SPORTEX je predstavljal bogato inozemsko in domačo ponudbo raznih proizvodov za šport in razvedrilo. Sodelovale so svetovno znane firme, ki so razstavljale samostojno ali pa preko jugoslovanskih podjetij. Zanimiva je bila tudi razstava domačih proizvajalcev, kot je Elan s svojim kompletnim programom in novitetami na področju opreme za zimske športe. Razstavljen je bil popolnoma nov proizvod »TRIM« — oprema za kondicijski trening doma.

Poleg naše tovarne so razstavljale šotore še 3 domače firme in ena tuja. Mi smo razstavljali: TRIM, PLANICO, KOTOR, PIRAN IN PAG. Zanimanje obiskovalcev za naše šotore je bilo veliko.

Dva tipa šotorov je razstavljalo podjetje, o katerem do sedaj pri nas še ni bilo dosti slišati — VINKA, Vinica Makedonska. Šotora sta bila kvalitetna in estetsko zelo solidna. Poleg tega so imeli razstavljeno tudi opremo za taborjenje. Samo en tip šotora, čeprav jih ima v proizvodnem programu deset vrst, je imela razstavljen Lanena industrija Osijek. Bil je velik za okoli 4–5 oseb, po velikosti nekoliko podobna našemu Kornatu, vendar že na

oko slabše narejen. Cena zanj je okoli 5.000,00 din.

Firma »Brača Košulčević« je razstavljala samo AVTO-camp prikolico.

Tuja firma s šotori je bila POUCH iz NDR (Berlin) s 3 tipi šotorov, ki so imeli zelo kvalitetno tkanino, oblika pa je bila normalna razen enega, ki je imel lomljeno streho.

INTERNAVTIKA je prikazovala veliko število čolnov z motorji in brez njih, jadrnice, material za gradnjo plovnihih objektov itd. Prvič so bili prikazani pri nas tudi proizvodi poznane ameriške firme »GLASTRON« — več vrst motornih čolnov, ki jih je razstavljala Kemijski kombinat iz Zagreba, njihov predstavnik. Verjetno jih bo kasneje tudi proizvajal.

Glede na značaj sejma TU-EX, SPORTEX in INTERNAVTIKA in na zanimanje za to vrsto proizvodov, ki so ga pokazali poslovni obiskovalci in strokovnjaki ne samo iz Jugoslavije, ampak tudi iz drugih držav Evrope, lahko rečemo, da je bil Zagreb v drugi polovici novembra in bo tudi v bodoče center mednarodnega turističnega poslovanja in izmenjave izkušenj.

Raziskava tržišča

Stanje kemičnih vlaken na mednarodnih trgih

Ameriški časopis »Textil Organon« je v svoji junijski številki podal skrbne analize o stanju na svetovnem tržišču kemičnih vlaken ter prikazal nadaljnjo tendenco njihovega razvoja.

Za drugo polovico leta 1971 in prvo polovico tega leta je ugotovljeno, da proizvodnja sintetičnih vlaken glede na porabo stagnira. Po močni ekspanziji sintetičnih vlaken v 60 letih, ko so le-ta vsesplošno nadomestila naravna vlakna, se lahko zgodi, da bo proizvodnja sintetičnih vlaken v 70 letih začela stagnirati ali celo upadati. Vsekakor se bodo potrebe po teh surovinah in pa same vrste surovine spreminjale in čeprav bo število prebivalstva še nadalje naraščalo, tovrstni proizvodnji nikakor ne kaže, da bi še enkrat doživela takšno ekspanzijo. Trg je dosegel določeno stanje nasičenosti. Nihajoča tekstilna konjunktura, muhavost mode ter antimode in današnje naraščanje potreb po naravnih vlaknih na raznih poljih, bodo povzročili, da 70. leta ne bodo zlata leta proizvodnje sintetičnih vlaken, ampak morda celo zastoje v njihovi proizvodnji.

Stagnacija v proizvodnji sintetičnih vlaken je posledica tudi tega, da se oblačilna industrija ponovno vrača k naravnim vlaknom. Vzrok so vsekakor pozitivne lastnosti naravnih vlaken in obenem s tehnološkim napredkom, ki je omogočil, da se tem vlaknom z dodatnimi obdelavami lahko izboljšajo nekatere pomanjkljivosti, kot so mehkavost, trohnjenje... Sintetična vlakna pa so zaradi svojih lastnosti, kot so nepropustnost, statična elektrika, manj primerna za spodnje perilo, vroča po-

Šotor Makalu, naš nov izdelek. Z njim je bila opremljena 4. jugoslovanska himalajska odprava

letja, zimsko obdobje... Pri nekaterih pa celo povzročajo kožne alergije itd.

V območju proizvodnje tehničnih in dekorativnih tkanin ter sodobnih tufing preprog, oziroma na splošno talnih oblog, so potrebe po sintetičnih vlaknih ostale nespremenjene. Na področju te proizvodnje konkurenca nastopa le med posameznimi proizvajalci in vrstami sintetičnih vlaken.

Poliamidna vlakna se najbolj uporabljajo na področju oblačilne industrije in še posebno pri izdelavi nogavic. Tu bi samo pripomnila, da so poleg bombažnih kratkih nogavic v svetu ponovno iskane ženske svilene nogavice. Cena teh vlaken v sedanjih situaciji prevelikih ponudb je pod dejansko ceno in kljub temu še vedno pada. Tako situacijo je povzročilo predvsem drážavno subvencioniranje italijanske kemične industrije. V ZDA se je cena vlaknom dvignila zaradi večjega povpraševanja, ki je nastalo po preusmeritvi dela proizvodnje na poliesterna vlakna.

Podobna je situacija pri poliesternih vlaknih. Cena je zaradi prevelike ponudbe dejansko majhna. Velika konkurenca nastopa tu pri izdelavi prediva za pletene izdelke. Evropsko tržišče teh vlaken se je znašlo v začaranem krogu, ker je nasičenost tržišča nastopila tudi zaradi nazadovanja izvoza v ZDA.

Stanje na tržišču akrilnih vlaken daje isto sliko, kakor je bila prikazana v zgornjih primerih.

Proizvodnja sintetičnih vlaken v ZDA, zahodni Evropi in Japonski predstavlja nekako 85 % celotne svetovne proizvodnje.

V zadnjih letih tudi cela vrsta del v razvoju začena z izgradnjo sintetičnih vlaken. Produkcijo sintetičnih vlaken povečujejo v zadnjih letih tudi vzhodnoevropske države.

Naše jugoslovansko tržišče kaže tendenco naraščanja potreb po sintetičnih vlaknih. Pri nas je to posledica cele vrste dejavnikov. Eden od njih je vsekakor pomanjkanje naravnih surovin. Tako uvažamo 97 % bombaža oziroma 93.000 ton, volne 20.500 oziroma 90 %. Drugi dejavnik so cene surovin, ki so leta 1971 porasle na svetovnem tržišču, in pa vmesne devalvacije dinarja, tako da so pri nas cene surovinam zrasle za 18 %. Od sintetičnih vlaken uvažamo le tista, ki jih pri nas ne izdelujemo. Tako letno uvozimo za 30.000 ton sintetičnih vlaken, razen malona, ki naj bi zadovoljil potrebe po akrilnih vlaknih in pa Yulona.

Iz navedenega se da ugotoviti, da proizvodnja sintetičnih oziroma kemičnih vlaken na svetovnem trgu močno variira. Tako se v proizvodnji sintetičnih vlaken v zahodnoevropskih državah, v ZDA in Japonski kaže doba stagnacije. Vzhodnoevropske države, ZSSR ter države v razvoju pa težijo za večanjem svojih kapacitet v tovrstni proizvodnji. Kakšna pa bo dejanska slika potreb po sintetičnih vlaknih v bližnji in daljnji prihodnosti, pa bo odvisno predvsem od napredka tekstilne industrije, spreminjajoče se mode in želje potrošnikov. Ti postavljajo danes take zahteve, ki jih bodo proizvajalci sintetičnih vlaken morali upoštevati, da bi lahko nekje popravili sedanjo situacijo na tržišču.

D. P.

DELAJMO VARNO!

Od zadnjega podobnega sestavka, kot bo današnji, je minilo nekaj mesecev. Med tem se je zgodilo že marsikaj tako v našem vsakodnevnem življenju kot tudi na področju varstva pri delu. Namen pisanja bo dosežen, če bo iz danih primerov vsaj vsak deseti povzel zase kaj koristnega. Tokrat bom obravnaval nesreče, ki so se zgodile pri delu v podjetju, in ločeno nesrečo na poti v ali iz službe.

Tudi letos smo imeli do sedaj približno toliko nesreč kot vsako leto prej, vendar s to razliko, da so bile vse nesreče lažje. Predvsem nas morajo zanimati vzroki, zakaj je prišlo do teh nesreč. Le-ti pa so zelo različni, vendar prednjači neuporaba osebnih varovalnih sredstev, kot so: usnjene rokavice, očala, nepravilna obutev itd. Tudi nepravilno opravljanje dela je dokaj pogost vzrok za nesrečo. Nekaj primerov:

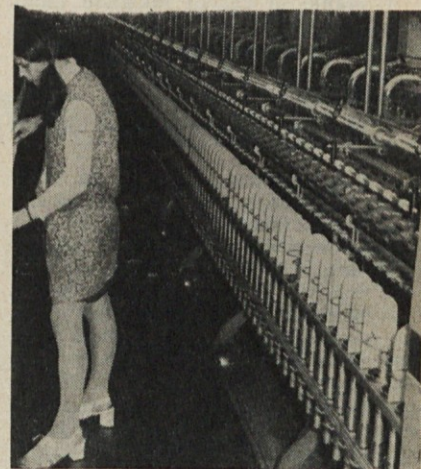
- pri čiščenju žlindre mu je priletel del žlindre v oko (2 pr.),
- pri zmetavanju železnih klinov mu je klin padel na nogo,
- med obratovanjem stroja je odstranjevala nitko pod strojem, pri tem pa ji je stroj poškodoval prst na roki,
- pri transportu zaboja se je porезal z železnim trakom po roki,
- pri cementiranju železa mu je v oko brizgnila vroča voda,
- pri rezanju z nožem se je vrezal v dlan.

Vse te nezgode so videti prav lahke, vendar se moramo zavedati, da bi bile tiste nezgode lahko težje v le malo spremenjenih okoliščinah. Do teh nezgod pa lahko tudi ne bi prišlo ob upoštevanju varnostnih navodil in predpisov. Znano nam je, da je nedovoljen vsak poseg v stroj, dokler je ta v obratovanju. Dalje moramo pri delih, kot so strojno brušenje, vrtanje, struženje, pri kovanju, delih z dletom, čiščenju zvarjenih mest in podobno, obvezno uporabljati očala, ki nas zavarujejo pred delci, ki pri takih delih odletavajo od obdelovanega materiala. Ravno tako je predpisana uporaba osebnih očal pri delih s snovmi, ki razjedajo ali dražijo oči (kisline, lugi, amoniak, formaldehid ipd.), ter pri avtogenem in električnem obločnem varjenju. Tudi uporaba rokavic je predpisana za vsa dela, kjer lahko nastane poškodba dlani, prstov ipd. Opisani primeri so samo del vzrokov letošnjih nesreč pri delu v podjetju.

Na nesreče, ki se pripetijo na poti na delo ali z dela, pa težje vplivamo in jih preprečujemo. Letos je bilo že 18 takih nesreč. Pri teh je skoraj ved-

no drugačen vzrok za nesrečo. Še posebno se poveča število teh nesreč v zimskih mesecih, zato dosledno upoštevajmo prometne predpise. Tudi prevozna sredstva naj bodo predpisano opremljena. Stanje na naših cestah in cest samih, predvsem pa prometnih znakov, se bo mogoče izboljšalo sedaj, ko bo narejena široka akcija varstva v prometu, ki jo bo izvedla komisija za varstvo v prometu pri Sob Domžale.

Zadnje čase je bilo opaziti tudi pojav pijančevanja v podjetju. Naj na tem mestu povem, da so nadrejeni dolžni prijaviti vsako vinjeno osebo tovarišu pravniku. Posamezne primere pa bo obravnavala še komisija za di-

sciplinske prekrške v podjetju. Kazni za take kršitelje discipline so zelo stroge.

Omenim naj še, da je bil pred kratkim na pregledu podjetja republiški inšpektor dela. Ugotovil je vrsto manjših pomanjkljivosti, obenem pa tudi to, da so se delovni pogoji v nekaterih obratih bistveno spremenili, predvsem sanitarni in garderobni prostori. Tam, kjer to še ni rešeno, kot na primer v barvarni, pa je vodstvo podjetja zagotovilo, da bo naslednja faza investicij v podjetju nova barvarna z vsemi pomožnimi prostori.

V letu 1973 bomo med prvimi pri nas v tekstilni industriji, ki bomo začeli spoštovati mednarodno konvencijo o nočnem delu žena, katere podpisnik je tudi naša država. Torej napornega nočnega dela ne bo več.

Na koncu želim srečno v letu 1973 v službi in doma vsem sodelavkam in sodelavcem.

Z. B. v. ing.

KNJIGA ZA VSAKOGAR

V založbi ČZP Delavska enotnost bo decembra izšla knjiga vodje raziskovalnega centra Zveze sindikatov Slovenije za samoupravljanje dr. Bogdana Kavčiča: »SODOBNI SOCIOLOŠKI PROBLEMI SAMOUPRAVLJANJA V PODJETJIH«.

Že naslov knjige pove, kako se je njen avtor lotil za nas tako zanimivega vprašanja. Zato je to knjiga za vsakogar. Njena vrednost je toliko večja, ker avtor s svojim razmišljanjem prispeva k razčiščevanju mnogih teoretičnih in praktičnih vprašanj samoupravljanja. Taka vsebina sicer ne sodi med lahko branje, toda avtor si je prizadeval pisati preprosto in razumljivo.

Naklada je omejena — priporočamo prednaročilo.

Zveza sindikatov Slovenije
Republiški svet

NEKAJ BESED O DANAŠNJIH SEJMIH IN RAZSTAVAH

V aprilski številki berlinske brošure »Partner« je bil objavljen članek pod naslovom »Kvantiteta proti kvaliteta«, ki razčlenjuje današnjo situacijo na svetovnih razstaviščih oziroma sejmi. Danes je dejansko vedno več sejmov, ki so ali splošni ali posebni. Pisec se sprašuje, ali se z večanjem sejmov lahko govori tudi o zvišanju kakovosti, oziroma ali ni mogoče položaj celo nasproten. Nekako pred dvema letoma se je začelo govoriti o sejmskih poplavih, ki si sledijo v kratkih časovnih zaporedjih in se med seboj časovno celo pokrivajo. Sčasoma je prišlo do precejšnjega zvišanja stroškov, ki nastajajo pri posameznih razstavljalcih in udeležencih, tako da se je pojavilo mnenje, da udeležbe na sejmi v sedanjem času ne prinašajo več dobička.

Če poskusimo določiti razčlenitev sejma, lahko rečemo, da je to prireditelj, kjer se obe stranki — razstavljalci in obiskovalci — prostovoljno seznanita. Vsekakor je verjetno, da od tega srečanja oba pričakujeta dobiček.

Za primer vzemimo tekstilno področje. Ponuja se nam cela vrsta posebnih in splošnih sejmov, med katerimi se je že težko odločiti za najbolj primerne. Tako imamo samo v Jugoslaviji že precejšnje število sejmskih prireditelj: spomladanski velesejem v Zagrebu, sejem Alpe Adria, sejem v Novem Sadu za športno in lovsko opremo, sejem tekstilnih strojev v Leskovcu, velesejem v Zagrebu in pa še sejem »Moda v svetu« v Beogradu.

V inozemstvu sta za nas zanimiva v nastopajoči jeseni sejma v Kölnu in Parizu. Oba sta v oktobru in se nanašata na področje športne opreme. Potem sta še sejma za notranjo opremo v Milanu in v Frankfurtu. V času od februarja do marca je splošni sejem v Berlinu, na katerem razstavljajo tudi športno opremo. Letos je na njem razstavljalo 17 držav z vsega sveta. Pokazalo se je, da predstavljajo avtoprikolice veliko konkurenco navadnim šotorom. Proizvajalci šotorov so našli rešitev v ponudbi udobnih predprostorov kot dodatek prikolicam. To bi bil lahko nekakšen primer usklajevanja oziroma povezave med povpraševanjem in ponudbo na tržišču.

Lahko bi govorili o dveh dejstvih, ki danes odločata o tržni strategiji. Prvič je dejstvo, da je večina sejmov vse bolj razdrobljena, drugič pa, da je pri današnjem tempu razvoja proizvodne tehnike in tržne politike potrebno čimvečje število obvestil v čim krajšem času. Obe dejstvi in naraščanje proizvodnje pa predstavljajo bistveno osnovo za obstoj novih sejmov.

To se pravi, da se na naraščajoče število sejmov ne sme gledati kot na povečano količino, ampak je treba upoštevati, da se obenem z novimi strokovnimi sejmi zvišujejo možnosti kakovostnih izboljšav sejemске sestave.

Sejem je le takrat kvaliteten in na-

mensko upravičen, če razstavljalci ne razstavljajo svojih proizvodov zaradi prestiža oziroma le zaradi udeležbe, ampak če se ga udeležujejo skrbno pripravljeno, da bi lahko čim večjemu delu tržišča posredovali svoje uspehe, razvojni potek ter zmožnosti proizvodnje.

Naslednje vprašanje so kupci oziroma obiskovalci strokovnih sejmov; čim bolj so zainteresirani in seznanjeni s sestavo sejma, tem več bodo lah-

ko koristili tržišču in proizvodnji. Le tako bodo na sejmi eni in drugi izmenjali čim več koristnih problemov.

Iz vsega tega se da zaključiti, da o sejmskih poplavih ne more biti govora, če sta pristop in udeležba na njih zasnovana na kakovosti. Ugotavljamo lahko le, da so sejmi verna slika današnjega industrijskega razvoja in da se bodo tudi v bodoče novi sejmi snovali na tej podlagi.

D. P.

Obvestila iz kadrovske službe

Vstopi:

1. Hafner Branko, opravil pomoč. izpit — ključavničar, od 1. 11. 1972
2. Marković Drago, transport. delav. v pripr., vstopil 10. 11. 1972
3. Kržišnik Milan, transport. delav. v pripr., vstopil 13. 11. 1972
4. Koller Martin, ključavničar v kov. konst., vstopil 27. 11. 1972.

Izstopi:

1. Marija Škrabar, previjanje, upokojena s 4. 11. 1972.

POROČILI SO SE:

1. Majda Pritekelj iz konfekcije, poročena NAKRST
2. Ana Urbanija iz sukalnice, poročena VRHOVNIK
3. Marija Sršen, prodajalka v trgovini, poročena VRHOVNIK
4. Marija Juhant, odd. EOP, poročena PERŠIN.

VSEM BRALCEM KONOPLANA
IN CELOTNEMU KOLEKTIVU
INDUPLATI
ŽELI

Tiskarna PTT

SREČNO IN USPEŠNO

NOVO LETO 1973

Dragi bralci

Zmenili smo se, da bomo to, zadnjo številko Konoplana, ali če hočete — novoletno, popestrili z rubriko »Za smeh in razvedrilo«. Rubriko naj sestavljajo šale in anekdote iz domačega zeljnika, križanka, morda še kak rebus. Sklep smo izpeljali. S kakšnim uspehom? Ocenite. Če vam je všeč, jo bomo v bodoče kdaj ponovili. Toda, še en pogoj je: v njej vas mora sodelovati čimveč. Zabeležite na listič papirja vsak hecen dogodek, ki se nanaša na delo, vajo, odmor, prevoz, malico... in ga oddajte. Objavili ga bomo in posebej honorirali.

Urednik

Hud pes

Ko je naša komisija za prošnje in ugovore ugotavljala na terenu upravičenost prosilcev za kredite, je predsednika ugriznil pes. Po končanem delu je člani komisije najprej zanimalo, če je lastnik psa zbral zadostno število točk — da bo vsaj nagobčnik lahko kupil.

Iz našega računovodstva

Ali boste kaj nulo rabili?
Ne, nule ne bom rabila, pač pa bom kontrolirala po plahti.

V avtobusu

Delavski avtobus je peljal delavce z dela in se ustavil v Mengšu, kjer bi morala izstopiti tudi ena od Mengšank. Imela pa je še opravke v Topolah in se je peljala naprej. Kolegica jo opozori: »Kaj ne boš izstopila?« »Ne. Ker letos plačujemo po pet jurjev, bom to izkoristila in se malo peljala še drugam.«

Pred vhodom v podjetje se je ustavil avtomobil, ki ga je vozil miner v ekipi delavcev GP Grosuplje. Vratarju je dejal:

»Spustite me noter, poklicali so me.«

»Lahko, toda avto pustite zunaj.«

»Ne, to pa ne. V njem imam eksploziv.«

»Kaj pa boste, za hudiča, z njim?«

»Tovarno grem minirat.«

Pri urejanju kanala Mlinščice so delavke adjustirne spoznale, da je mina res nadležno orožje. Njihovo stranišče je nad kanalom in grosupeljski delavci so sprožili mino nekajkrat ravno tedaj, ko je katera sedela na školjki...

Iz oddelka kovinskih konstrukcij

Vajenec: »Glejte, palice za šotor M 70 so prekratke.«

Mojster: »Pa bližje stopi.«

Ne poznamo razlik

Ob referendumu je proti večeru Pepca skuhal volilnemu odboru turško. Ker ni imela dovolj skodelic, je postregla najprej enemu delu, nato pa dejala: »Grem pomit posodo, da bodo pili še drugi.«

»Ni treba, me vedno pijemo ena za drugo, saj imamo vsi jarški prah na žnabliah.«

Tistega dne, ko smo poleg plače v kuverti dobili tudi regres, je bila šipa v vhodnih vratih uprave razbita.

Prav tam sta se srečali sodelavki:

»Joj, bogve kdo je ubil šipo?«

»Jaz. Kuverta mi je padla nanjo.«

Anekdote

Vinko Kern, znan in zelo obremenjen aktivist v podjetju pred leti, sicer zidar, je pretežni del delovnega časa prebil na sestankih. Njegov pomočnik, tudi že upokojen, je na pikniku v Tamarju rekel: »V Jaršah mi ni bilo nikoli tako dobro kot takrat, ko sem bil pod Kernom. Zjutraj mi je naročil, da pripravim vedro malte, ob pol dveh pa sem ga vprašal, kam naj jo stresem.«

Bilo je v letih pred seksualno revolucijo — in zato toliko bolj vznemirljivo — ko je predsednik DS pri-

povedoval Draščku in Klešniku, predsednikoma sindikata ter UO tale dogodek: »V nedeljo sva s vsakom lovila na Savi ribe. Ko sem se skozi gosto bičevje prebil na samotno sipino, sem na njej zagledal golo dekle, ki je ležeče na hrbtu očitno zadremalo.«

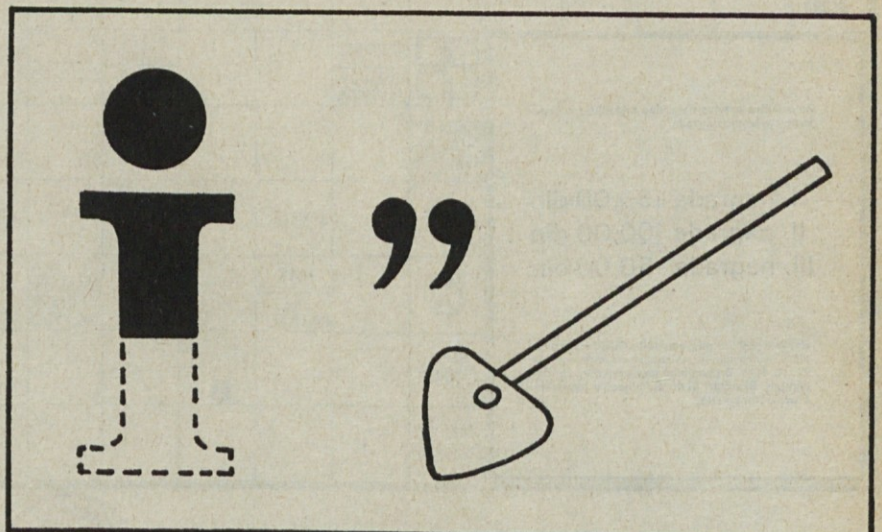
»Mej duš, ali ni imel srečo« pripomni Klešnik, Drašček pa — z roko pod predpasnikom: »Srečo že, srečo, pameti pa ne.«

Prilika je nanesla, da smo se pogovarjali o umrlih članih kolektiva. Otmar Lipovšek, prej urednik našega časopisa, je dejal: »Največkrat se spominjam pokojnega Rakarja. Vse življenje je bil revež. Imel pa je zelo lep pogreb. Žal ga ni doživel.«

O dopustih je dipl. ing. Verhovec, bivši obratovodja tkalnice, dejal: »Največ imam od dopusta takrat, ko ga ima direktor.«

Ko so se člani DITT vračali z ekskurzije v Krapino, pesem ni in ni razvnela. Krivec za to je bil član iz Tosame, ki je močno fušal. Janko je dejal: »Vidi se, da ljubi slovensko pesem. Kar vre mu iz srca. Žal ima glasilke za en klinc.«

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Industrije. Odgovorni urednik ing. Janko Ukmar. Ureja uredniški odbor: Ingo Paš, ing. Lado Zabukovec, dipl. ing. Janez Pezdir, dipl. ing. Avgust Orehek, dipl. ing. Boža Pogačnik, ing. Jože Klešnik, Cilka Mrdženovič, dipl. ing. Branko Novak, Majda Škrinjar, Ivo Sešek, ing. Janez Rainer. V uredniškem odboru sodelujejo po službeni dolžnosti: direktor, predsednik sind. org., sekretar ZK, predsednik mlad. org. — Natisnila tiskarna PTT v Ljubljani.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: IVO SEŠEK	AVTOMATI- ZIRANJE	MAMILA	ENODNEVNA ZASLUŽKA- RICA	ANTON DERMOTA	ETNIČNA SKUPINA V INDOKINI	POKRAJINA V SEV. IRSKI	DOM. ŽEN. IME	PREDPONA ZA ENAKOST, ISTOST	IME MATERE KRALJEVIČA MARKA	ZAROČNO DARILO PRI MUSLIMAN.										
POKRAJINA V ŠPANII																				
UNIČEVANJE RABIJANJE																				
ŠTEVNIK			DEL TKANINE ORNELLA VANONNI																	
SVETLOBNA ODPRITINA				KAZ. ZAIM.				RADON												
				MINERAL (Fe, Mn)				NEDO- NOSNOST												
IZUMRLI ROD NOVOZELA- NSKIH PTIC							OSEBA IZ SV. PISMA KARLOVAC				PASTIRSKA PESEM	FR. SLIKAR (HENRI 1843-1871)		PRVOTNO IME ZA MESTO STIP	PRODRETI FRONTO	VEČKRAT OPRANA				
ODDELEK V TKALNICI			SKUPINA MUZIKANTOV ŽLAHTNI PLIN										AKAD. PEV. ZBOR							
ČEŠKI HOKEJIST						ONASSIS				KARDELJ EDVARD			POLJ. ORODJE							
						ZASMEHO- VALEC				u			a							
PRVI LETALEC							SREDSTVO ZA STABIL. EMULZIJE JAKA AVŠIČ													
ZAJC IVAN			HOSTA								OS. ZAIM.		ŽEN. IME NEBESNI POJAV							
A		MOŠKO IME	ODDELEK V TOVARNI ENOTA ZA NAPETOST							FRANCOSKI POLITIK 1820-1887										
SHRAMBA CEVI							VELIK GORSKI VRH		SKR. ŽEN. IME	KRIŽANKA V OKT. REVOLUCIJI SESTAV										
INDUSTR. GOST. OPR. V LJUBLJ.			MESTO V JZ FRANCIJI TUJA IN NABAČKA								LEOPOLD KRESE				HUDOBIJA					
REMI KARTA					LJUBITELJ SLOGA								TAJ. ZA NOT. ZADEVE TUJE M. IME							
NASPROTNIK SLOGA												MESTO V Z. NEMCIJI SPRETNOST VAJA								
Za pravilne rešitve nagradne križanke razpisu- jemo naslednje nagrade: I. nagrada 150,00 din II. nagrada 100,00 din III. nagrada 50,00 din Rešitve pošljite ali jih oddajte Cilki Mrdenovič ali v kadrovsko-organizacijskem sektorju do 21. 12. 1972. Zrebanje bo naslednji dan, 22. de- cembra. Rezultati bodo objavljeni v januarski številki Konoplana.					NEZNANEC HOTEL ZA AVTOMOBIL		MESTO V KANADI GNOJNA BULA													
				VODJA KP KITAJSKÉ (FONETIČNO)																
						SOMERJE														
						TRST ITAL. PRITRDL.		ZNAN MOST V BENETKAH ELEKTRON. IND. VNISU												
				NEM. ZAIMK		SMER RAZVOJA														
OBRAT V ŽELEZARNI																				

